

Åtgärdsplan

Bilaga 2a

Prioriterade samverkansområden

- *Unga i risk för kriminalitet*
- *Skolan som brottsplats*

Övergripande mål och syfte	Förebygga att ungdomar som bor, går i skolan eller på annat sätt besöker stadsdelsområdet utsätts för brott eller själva hamnar i kriminalitet, drogbruk eller ett socialt nedbrytande beteende. Öka tryggheten hos barn och unga.
Lägesbild	Det finns ett behov hos verksamheter som möter barn och unga under och efter skoltid att kunna mötas, identifiera aktuella problem, öka sina kunskaper och samverka kring ungas trygghet och välbefinnande. Statistiken visar att det är utbrett med narkotika hos unga såväl boende som besökande på Norrmalm och Östermalm ¹ . Inom framförallt Norrmalms stadsdelsområde finns områden som betecknas som riskmiljöer för ungdomar att vistas i ² . Både Norrmalm och Östermalm har en stor andel inresta barn och ungdomar som går i skolor i stadsdelarna men som inte bor i någon av dem.

Aktivitet 1	I samverkansforum gemensamt identifiera och samverka kring aktuella problem³
Mål och syfte	Mål Målet med aktiviteten är att minska utsattheten och öka tryggheten under och efter skoltid för barn och ungdomar åldersgrupperna åk 4-9 samt gymnasiet på Östermalm. Syfte

¹ Rökning bland flickor på Östermalm ligger högst i Stockholm och Östermalm har högst alkoholkonsumtion bland ungdomar i Stockholm. Narkotikaanvändningen och tillgängligheten av narkotika är hög på både Norrmalm och Östermalm. Tillgängligheten är störst i Stockholm på Norrmalm. Resultaten kommer från Stockholmsenkäten 2020.

² Gemensam lokal lägesbild Norrmalm 2021 och Vision Klara Rapport 1, 2019

³ Genom att, på de halvoperativa mötena, löpande i den halvoperativa gruppen identifiera behov av samverkan så intensifieras och tydliggörs samverkan. Vid behov bildas separata arbetsgrupper och resultatet av samverkan redovisas löpande i halvoperativa gruppen. På så sätt ökar känslan av delaktighet, sammanhang och tydlighet.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2a

	Syftet med aktiviteten är att löpande och strukturellt samverka för att identifiera lokala behov och problem för snabba och gemensamma insatser och kompetensutveckling i arbetet för ungas välbefinnande.
Löptid	2022
Mötesfrekvens	Workshop: en gång per år Styrgrupp: minst 4 gånger per år Beredningsgrupp: minst 6 gånger per år Halvoperativ grupp: minst 4 gånger per år Lokala grupper: vid behov.
Samman kallande	Preventionssamordnarna på Östermalm och Norrmalm.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Preventionssamordnarna på Östermalm och Norrmalm.
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Trygghetssamordnare Norrmalm, Trygghets- och säkerhetssamordnare Östermalm, enhetschef och biträdande enhetschef fält och fritid Norrmalm respektive Östermalm, enhetschef familjeenhet Norrmalm respektive Östermalm, samt berörda enhetschefer och medarbetare inom socialtjänst, fritid och prevention.
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Polisen kontakt	Kommunpolis för Östermalm respektive Norrmalm.
Polisen övriga deltagare	Behov som lyfts fram kommer att leda till att frågorna tas vidare till rätt aktörer inom polisen för att formalisera åtgärder.
Polisen åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Utbildningsförvaltningens deltagare	Grundskolesamordnaren, rektorer kommunala grundskolor på Östermalm och Norrmalm. Rektorer på kommunala gymnasier Östermalm och Norrmalm kallas.
Utbildningsförvaltningens kontakt	Grundskolesamordnaren.
Utbildningsförvaltningens åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader. Stadsdelsförvaltningar står för möteslokal och fika.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2a

Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin.

Aktivitet 2	Genomföra kompetenshöjande insatser för att minska droganvändningen bland barn och unga
Mål och syfte	Mål Målet med aktiviteten är att minska risken för att barn och ungdomar åldersgrupperna åk 4-9 samt gymnasiet på Östermalm fastnar i ett framtida drogmissbruk. Syfte Syftet med aktiviteten är att genom kompetensutvecklande insatser och nätverkande öka förmågan hos de som arbetar med barn och unga att förebygga drogbruk.
Löptid	2022
Mötesfrekvens	Workshop: en gång per år Styrgrupp: minst 4 gånger per år Beredningsgrupp: minst 6 gånger per år Halvoperativ grupp: minst 4 gånger per år Lokala grupper: vid behov.
Sammanställande	Preventionssamordnarna på Östermalm och Norrmalm.
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Preventionssamordnarna på Östermalm och Norrmalm.
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Trygghetssamordnare Norrmalm, Trygghets- och säkerhetssamordnare Östermalm, enhetschef och biträdande enhetschef fält och fritid Norrmalm respektive Östermalm, enhetschef familjeenhet Norrmalm respektive Östermalm, samt berörda enhetschefer och medarbetare inom socialtjänst, fritid och prevention.
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Polisen kontakt	Kommunpolis för Östermalm respektive Norrmalm.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2a

Polisen övriga deltagare	Behov som lyfts fram kommer att leda till att frågorna tas vidare till rätt aktörer inom polisen för att formalisera åtgärder.
Polisen åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Utbildningsförvaltningens deltagare	Grundskolesamordnaren, rektorer kommunala grundskolor på Östermalm och Norrmalm. Rektorer på kommunala gymnasier Östermalm och Norrmalm kallas.
Utbildningsförvaltningens kontakt	Grundskolesamordnaren.
Utbildningsförvaltningens åtagande	Planera, verkställa och delta i workshop och i mötesforum.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader. Stadsdelsförvaltningar står för möteslokal och fika.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin.

Åtgärdsplan

Bilaga 2b

Prioriterade samverkansområden <i>Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden</i>	
Övergripande mål och syfte	Mål Offentliga platser skall vara trygga och tillgängliga för alla på Östermalm. Syfte Etablera och utveckla platssamverkan med aktörer kring en plats med parter som har lokalt ansvar och intresse. Syftet är att med andra berörda problemägare identifiera problem och genomföra åtgärder för att öka tryggheten på olika geografiska platser.
Lägesbild	Såväl anmälda brott som invånarnas upplevda trygghet pekar ut olika geografiska platser på Östermalm där problem, av olika skäl, samlar sig och/eller otryggheten är högre. Det handlar framförallt om området kring Stureplan, Östermalmstorg, Humlegården, Strandvägen samt knutpunkter och vissa turistmål.

Aktivitet 1	
Mål och syfte	Utveckla platssamverkan Östermalmstorg-Stureplan med en åtgärdslista som följs upp systematiskt Mål Målet är att utveckla den befintliga platssamverkan kring Stureplan-Östermalmstorg. Genom att i början av året gemensamt identifiera och skapa en åtgärdslista över behov som behöver följas och eventuellt bearbetas blir arbetet mer målinriktat. Målet är ett tryggt, säkert och trivsamt område för invånare, verksamma och besökare. Syfte Syftet med aktiviteten är att tidigt identifiera vilka lokala behov som finns så att aktörer med lokalt ansvar och intresse bidrar till att skapa ett tryggt, säkert och trivsamt område.

Åtgärdsplan

Bilaga 2b

Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Minst 3 per termin
Sammanställande	Östermalms stadsdelsförvaltning
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Parkmiljöavdelningen och andra aktörer inom förvaltningen med verksamhet kopplat till platsen.
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Sammanställande och följa upp aktiviteter och åtaganden.
Polisen kontakt	Kommunpolisen för Östermalm
Polisen övriga deltagare	Vid behov tas ev specialistfunktioner med.
Polisen åtagande	Delta på möten och genomföra eventuella åtaganden.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin
Aktivitet 2	Initiera platssamverkan på Strandvägen
Mål och syfte	Mål Målet är att etablera en platssamverkan på Strandvägen för ett tryggt, säkert och trivsamt område för invånare, verksamma och besökare. Syfte Syftet med aktiviteten är att utifrån identifierade behov förebygga att trafik- och ordningsstörningsproblematik som eskalerade under 2021 och hantera eventuella andra behov som uppstår kring platsen¹. Platssamverkan sker tillsammans med aktörer med lokalt ansvar och intresse skapa ett tryggt, säkert och trivsamt område inför 2022.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Minst 3 per termin
Sammanställande	Östermalms stadsdelsförvaltning
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnaren

¹ Under 2021 blev stadsdelsförvaltningen och nämnden kontaktade av boende och näringsidkare som upplevde en eskalerande problematik med fortkörning och ordningsstörningar längs främst Strandvägen och på parkeringen vid Strandvägskajen.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2b

Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Parkmiljöavdelningen och andra aktörer inom förvaltningen med verksamhet kopplat till platsen.
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Samverkande och följa upp aktiviteter och åtaganden.
Polisen kontakt	Kommunpolisen för Östermalm
Polisen övriga deltagare	Vid behov tas ev specialistfunktioner med.
Polisen åtagande	Delta på möten och genomföra eventuella åtaganden.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin
Aktivitet 3	Genomföra minst tre trygghetsvandringar
Mål och syfte	Mål Målet är att öka tryggheten genom att genomföra trygghetsskapande åtgärder efter genomförda trygghetsvandringar på platser som identifierats som särskilt otrygga och/eller brottsutsatta i den lokala lägesbilden under 2022. Syfte Syftet med aktiviteten är att efter genomförda trygghetsvandringar genomföra trygghetsskapande åtgärder. Syftet med åtgärderna är att öka känslan av ett tryggt, säkert och trivsamt område för såväl invånare, verksamma som besökare.
Löptid	Tillsvidare
Mötesfrekvens	Minst 3 per termin
Samverkande	Östermalms stadsdelsförvaltning
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Parkmiljöavdelningen och andra aktörer inom förvaltningen med verksamhet kopplat till platsen. Representanter från funktionshinder-, pensionärsrådet bjuds alltid in.
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Samverkande och samordnande
Polisen kontakt	Kommunpolisen för Östermalm
Polisen övriga deltagare	Vid behov tas ev specialistfunktioner med, bedömning görs utifrån platsen.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2b

Polisen åtagande	Delta på trygghetsvandringar och genomföra eventuella åtaganden.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader.
Kommunikation	Dokumentation från genomförda trygghetsvandringar återfinns in en slutrapport.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin. Efter vandringarna sammanställs alltid en slutrapport som kommuniceras ut till berörda.

Åtgärdsplan

Bilaga 2c

Prioriterade samverkansområden <i>Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer</i>	
Övergripande mål och syfte	Rusta särskilt utsatta och sårbara brottsoffer så att de upplever en ökad trygghet genom att bli bättre på att förebygga och därmed minska risken att utsättas för brott på Östermalm.
Lägesbild	Äldre, personer med funktionsnedsättning och personer utsatta för våld i nära relation är exempel på grupper som räknas som särskilt sårbara¹. Östermalm har en stor andel äldre och därmed en stor grupp som räknas som sårbar utifrån ålder. Även personer med funktionsnedsättning upplever större otrygghet visar stadens trygghetsmätning. Bedrägerier är en brottskategori som oftare drabbar sårbara grupper och konsekvenserna kan bli svåra. Våld i nära relation kan ha ökat under pandemin då människor spenderat mer tid i hemmet. Detta behöver beaktas och undersökas närmare i arbetet med särskilt sårbara grupper.

Aktivitet 1	Genomföra riktade informationsinsatser
Mål och syfte	Mål Målet med aktiviteten är att särskilt sårbara grupper får en högre kunskap om hur de kan förebygga att de utsätts för brott samt vart de vänder sig för hjälp och stöd, vilket i förlängningen ökar såväl den upplevda som den faktiska tryggheten i målgruppen. Syfte

¹ Att tillhöra en särskilt sårbar grupp behöver inte innebära att man är mer utsatt än någon annan grupp men däremot kan konsekvenserna av ett brott drabba gruppen hårdare och den kan också ha svårare att söka hjälp. I lägesbilden för 2022 kan vi se att äldre liksom funktionsnedsatta sticker ut i den av staden genomförda trygghetsmätningen. Otryggheten är högre i vissa situationer. Utsattheten bland funktionsnedsatta är även högre. Detta är inte unikt för Östermalm, men vi har valt ut dessa två grupper inom detta fokusområde.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2c

	Syftet med aktiviteten är att utifrån identifierade behov efter genomförda fokusgrupper under hösten 2021 genomföra riktade informationsinsatser för målgruppen under 2022. Informationsinsatserna handlar exempelvis om hur man undviker att bli utsatt för olika typer av bedrägerier och vad man gör om man ändå blir utsatt.
Löptid	2022
Mötesfrekvens	Arbetsgrupp träffas 3 gånger per termin
Sammanställande	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Samordnarna för funktionshinderrådet samt pensionärsrådet. Vid behov bjuds även andra specialistfunktioner in
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Planera och delta i möten samt verkställa beslutade aktiviteter
Polisen kontakt	Kommunpolisen för Östermalm
Polisen övriga deltagare	Behov som lyfts fram på samverkansforum kommer att leda till att frågorna tas vidare till rätt aktörer inom polisen för att formalisera åtgärder.
Polisen åtagande	Delta i samverkansforum samt genomföra eventuella åtaganden
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader. Stadsdelsförvaltningar står för eventuell möteslokal och fika.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin

Aktivitet 2	Genomföra trygghetsvandring på Gärdet
Mål och syfte	Mål Målet med aktiviteten är att öka den upplevda tryggheten kring Gärdet för målgruppen². Syfte Syftet är att utifrån identifierade behov under tidigare genomförda fokusgrupper genomföra

² Platsen har av målgruppen pekats ut som otrygg under samtal i genomförda fokusgrupper under hösten 2021.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan

Bilaga 2c

	en trygghetsvandring under 2022 på Gärdet. Efter trygghetsvandringen genomförs trygghetsskapande åtgärder.
Löptid	2022
Mötesfrekvens	Arbetsgrupp träffas 3 gånger per termin
Sammanställande	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnaren
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Samordnarna för funktionshinderrådet samt pensionärsrådet. Vid behov bjuds även andra specialistfunktionärer in
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Planera och delta i möten samt verkställa beslutade aktiviteter
Polisen kontakt	Kommunpolisen för Östermalm
Polisen övriga deltagare	Behov som lyfts fram på samverkansforum kommer att leda till att frågorna tas vidare till rätt aktörer inom polisen för att formalisera åtgärder.
Polisen åtagande	Delta i samverkansforum samt genomföra eventuella åtaganden
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader. Stadsdelsförvaltningar står för eventuell möteslokal och fika.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Vid lokalt styrgruppsmöte minst 1 gång/termin

Åtgärdsplan

Bilaga 2d

Prioriterade samverkansområden

- *Avhopparverksamhet för kriminella*

Övergripande mål och syfte	Målet är att förebygga grova våldsbrott genom att öka kompetensen och medvetenheten kring arbetet med avhopparverksamhet inom Lokalpolisområde Norrmalm och på Östermalms stadsdelsförvaltning. Därmed säkerställs att det finns en känd struktur inom såväl socialtjänst som polisen för att identifiera och omhänderta avhopparärenden samt att det finns en god samverkan mellan stadens och polisens avhopparverksamhet.
Lägesbild	Avhopparverksamhet finns i dagsläget i Polisregion Stockholm på olika nivåer ¹ . Lokalpolisområde Norrmalms arbete samordnas genom en lokal avhopparsamordnare, som är en första kontaktyta vid alla typer av avhopparärenden. Inom Stockholms stad finns en struktur för hur avhopparärenden hanteras, där stadsdelsförvaltningarna är en mottagare av ärenden, som slussas vidare in i stadens organisation. En väl fungerande avhopparverksamhet är en viktig del i att förebygga grova våldsbrott i samhället. Avhopparärenden är i dagsläget sällsynta hos både lokalpolisområdet och stadsdelen. Men med tanke på utvecklingen kring nätverkskriminella runt om i staden så finns en risk för att dessa ärenden kommer att öka.

Aktivitet	Genomföra kompetenshöjande insatser
Mål och syfte	Mål Målet är att genom ökad kompetens och medvetenhet kring avhopparverksamheten säkerställa att framtida ärenden hanteras tillfredsställande.

¹ Regionalt samordnas verksamheten via BOPS (sektionen för Brottsoffer och Personskydd). BOPS handlägger även vissa avhopparärenden, beroende på dignitet och hotbild.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Åtgärdsplan
Bilaga 2d

	Syfte Syftet med att genomföra kompetenshöjande insatser är att säkerställa att respektive organisation (Lokalpolisområde Norrmalm och stadsdelsförvaltningen) har en god kunskap, intern struktur och samverkan kring hur avhopparärenden ska hanteras och att kompetensen och medvetenheten kring avhopparverksamheten ökar.
Löptid	2022
Mötesfrekvens	Inga frekventa möten (arbetet sker inom egna organisationen)
Sammanställande	-
Stadsdelsförvaltningens kontakt	Trygghets- och säkerhetssamordnare Östermalm
Stadsdelsförvaltningens övriga deltagare	Socialtjänstens avdelningschef
Stadsdelsförvaltningens åtagande	Säkerställa att det finns en känd struktur för att omhänderta avhopparärenden inom socialtjänsten och en god samverkan med stadens avhopparverksamhet.
Polisen kontakt	Kommunpolis Östermalm
Polisen övriga deltagare	Lokal avhopparsamordnare för Lokalpolisområde Norrmalm
Polisen åtagande	Kompetenshöjande insatser under 2022 riktat mot den egna personalen.
Finansiering	Respektive part bär sina egna personalkostnader.
Kommunikation	Dokumentation från processen delas internt av respektive deltagande part.
Uppföljning	Uppföljning ske internt inom respektive organisation löpande och delas på gemensamma samverkansmöten.

Stockholms
stad

Kommunikationsplan avseende samverkans- överenskommelse 2022

*Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och
lokalpolisområde Norrmalm*

Bakgrund

Stockholms stad och Polismyndigheten, Region Stockholm har tagit fram en övergripande samverkansöverenskommelse. Utifrån detta dokument har sedan en lokal samverkansöverenskommelse tagits fram mellan Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm, nedan kallad parterna.

Syfte med kommunikationsplanen

Kommunikationsplanen är styrande för intern och extern kommunikation.

Syftet är att:

- **Samordna** de kommunikativa insatserna för att nå kommunikationsmålen.
- **Ge kommunikativt stöd** till chefer och berörda medarbetare.
- **Skapa** en gemensam målbild och tydliggöra våra respektive roller vid kommunikationsarbetet.

Vi vill med en aktiv och planerad kommunikation ge en balanserad bild av vad Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och polisen gör enskilt och i samverkan inom stadsdelsområdet. Kommunikationsplanen kompletteras av åtgärdsplaner, kopplade till de prioriterade samverkansområdena, efter behov.

Prioriterade fokusområden

Att utveckla kvalitén i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet inom följande prioriterade samverkansområden:

- Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats
- Riktat arbete mot avgränsade platser
- Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

- Avhopparverksamhet för kriminella

Kommunikationsmål

Internt

- **Förankra och öka förståelsen** kring samverkan, ansvar och roller i det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. Fokus på nyttan.
- **Uppdatera, motivera och engagera berörda aktörer** kring de delar som ingår i samverkansöverenskommelsen.
- **Förbättra kontakterna i det dagliga operativa arbetet** mellan berörda aktörer så att vi blir mer samspelta med ett förhållningssätt att vi stöttar varandra.

Externt

- **Förankra och öka förståelsen** kring samverkan, ansvar och roller i det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet. Fokus på nyttan.
- Visa att stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och polisen samarbetar.
- Ge **lokalsamhället** information så att de också kan bidra i det förebyggande arbetet.

Kommunikationsmålen är långsiktiga och bygger på ett gemensamt engagemang. Parterna genomför såväl gemensamma som enskilda kommunikationsinsatser.

Budskap

Vad ska parterna åstadkomma och på vilket sätt. Nedan kort gemensam information.

- **Vad** - Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och polisen stärker sin samverkan inom de prioriterade samverkansområdena
- **Varför** - Genom att ta ett gemensamt ansvar, ta del av varandras erfarenheter och samordna resurser mot samma lägesbild blir vi effektivare. Det ökar förutsättningarna för att nå våra kommunikationsmål.
- **Hur** - Vi har identifierat prioriterade samverkansområden som vi ska samverka kring. Vi utgår från en lokal lägesbild. Samverkan sker i olika forum tillsammans med andra aktörer som exempelvis Storstockholms Lokaltrafik, fackförvaltningar, fastighetsägare och pensionärsföreningar.
- **Operativ ansvarsfördelning** - Polisen har det primära brottsbekämpande uppdraget. Stadsdelsförvaltningen har ett ansvar för att bidra till den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet och fungera som relationsbyggare och samordnare lokalt. Utbildningsförvaltningen har ansvar för god utbildning och trygghet i skolan.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Strategi – hur når vi målen

För att skapa en enhetlig kommunikation är det viktigt att vi **ger samma budskap** till våra målgrupper, även om perspektiven kan vara olika beroende på avsändare. Detta kräver en **öppen, kontinuerlig och prestigelös dialog** mellan parterna på olika plan.

Kommunikation och information behöver inte komma från alla parterna, men det är viktigt att informera varandra och även ge möjlighet att få komma med synpunkter på vad som kommuniceras.

Vi refererar till varandra för att lyfta fram god samverkan. Det **bör** alltid finnas en utsedd talesperson men vid större händelser eller större informationstillfällen **ska** det alltid finnas en utsedd talesperson från respektive part.

Att sprida goda exempel är ett bra sätt att konkretisera samverkan till de olika målgrupperna.

Målgrupper

Internt

- Berörda chefer och medarbetare inom Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen, polisen samt Östermalms stadsdelsnämnd.
- Övriga aktörer inom samverkan. *(Text representanter från andra förvaltningar inom staden som trafikkontoret, socialförvaltningen och andra berörda fackförvaltningar samt deltagare inom samverkansforum kopplade till de prioriterade fokusområdena.)*

Externt (exempelvis)

- Fristående skolor
- Invånare i Östermalms stadsdelsområde
- Fastighetsägare
- Lokalt näringsliv
- Organisationer
- Myndigheter
- Lokalmedia
- Storstockholms lokaltrafik, SL

Ansvar och roller i kommunikationsarbetet

Kommunikationsstrategi inom Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och polisen har ett övergripande strategiskt ansvar för kommunikationsarbetet.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Polisen - I den dagliga verksamheten, gällande det operativa kommunikationsarbetet, ligger ansvaret i huvudsak på kommunpolisen och de poliser som ingår i samverkansforumen.

Stadsdelsförvaltningen - Kommunikationsstrategen har en mer aktiv roll i samverkan med trygghets- och säkerhetssamordnaren och berörda kollegor i samverkansforumen.

Utbildningsförvaltningen – Rektor har ansvar för både den interna som externa kommunikationen på skolan. Rektor kan vid behov anlita utbildningsförvaltningens kommunikationsavdelning.

Kanaler

Internt - Mejl, telefon, möten, intranät.

Externt – Stockholms stads webbplats samt nyheter via polisen.se, informationsmaterial, lokal media, sociala medier, möten och personliga dialoger och i samband med olika event och aktiviteter.

Uppföljning

Östermalms stadsförvaltnings kommunikationsstrateg, utbildningsförvaltningens kommunikationsstrateg och kommunpolisen ansvarar för att utvärdera målen i kommunikationsplanen. Uppföljning sker i första hand genom dialog, men även genom pressklipp, respons i sociala medier och kontakter med medborgare, och dylikt. Redovisning sker till lokal styrgrupp. Resultat kommuniceras till medborgare på lämpligt sätt.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

**Stockholms
stad**

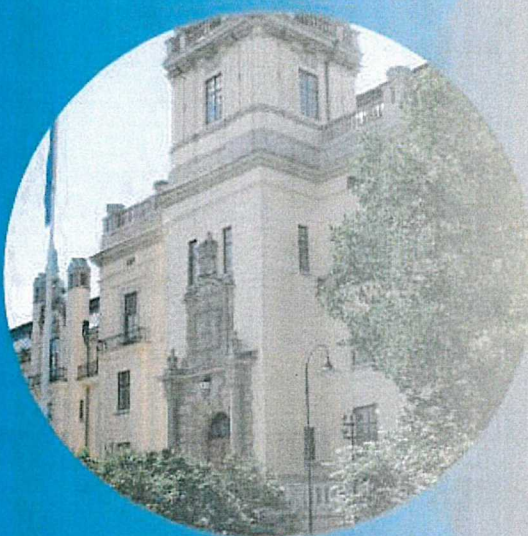
Polisen

Bilaga 1

Lägesbild 2022

Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

**Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och
lokalpolisområde Norrmalm**

Innehåll

Lägesbild	2
Sammanfattning lokal lägesbild	2
Inledning	3
Syfte	3
Källor	3
Beskrivning av stadsdelsområdet	4
Geografiskt ansvarsområde	4
Befolkningsfakta	4
Beskrivning av lokalpolisområdet	5
Geografiskt ansvarsområde	5
Medborgarlöften	5
Beskrivning av brottsligheten	5
Beskrivning av tryggheten	12
Prioriterade samverkansområden	17
Lokalt prioriterade samverkansområden	17
Stadsövergripande prioriterade samverkansområden	19
Sammantagen bedömning av lokal lägesbild	25

Lägesbild

Sammanfattning lokal lägesbild

Östermalmsborna är trygga, välutbildade och arbetslösheten är låg jämfört med stadens snitt. Brottsligheten är relativt låg, för att tillhöra city, trots god tillgång på exempelvis narkotika. Den anmälda brottsligheten koncentreras normalt kring de restaurang- och krogtäta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del vissa turistmål.

De flesta brottsoffer och förövare är inte boende på Östermalm. Stadsdelen har inte bara ett omfattande krog- och restaurangliv utan även många stora arbetsplatser och skolor som dagligen drar till sig besökare från hela Stockholm. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet riktar sig därmed inte bara till de boende i stadsdelen.

Östermalmsborna uppfattar generellt sin närmiljö som trygg. Olika trygghetsmätningar, medborgardialoger och brottsstatistik visar dock på lokala utmaningar. Oron för att råka ut för rån sticker exempelvis ut bland Östermalmsborna. Rånen har totalt sett inte ökat i anmälningsstatistiken 2021 på Östermalm men rånen mot ungdomar ökar liksom att ungdomar i högre utsträckning uppger att de är utsatta för rån än i staden generellt¹. Under pandemin har flera olovliga fester utomhus förekommit i innerstaden där ofta såväl arrangör som deltagare varit väldigt unga.

Östermalm är en väldigt tydligt uppdelad stadsdel. Därför lämpar den sig väl för att samverka kring olika specifika geografiska platser. Genom att samverka med flera aktörer inom ett geografiskt område och exempelvis genomföra fysiska åtgärder kan vi uppnå målet att göra stadsdelen tryggare. Ett exempel på detta under 2021 är Strandvägen där såväl boende som näringsidkare upplever att fordonsrelaterad brottslighet och ordningsstörningar ökat.

Under pandemin har polisanmälda brotten minskat avsevärt inom många områden i stadsdelen. Det är en direkt återspeglning av rådande läge med restriktioner under pågående pandemi. På samma gång noterades också en återgång med fler anmälda brott, så fort restriktionerna lättades i början av sommaren 2021. Under 2022 ser vi därför framför oss en återgång mot mer ”normala” nivåer som rådde innan pandemin men även en risk att det skjutvapenrelaterade våldet även kommer att flytta in i city.

¹ Stockholmsenkäten 2020

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Inledning

Stockholms stad och polisregion Stockholm tecknade den 4 november 2019 en övergripande samverkansöverenskommelse som gäller tills vidare. Överenskommelsen ligger till grund för lokala överenskommelser mellan stadens förvaltningar och bolag samt lokalpolisområdena. I arbetet tas en gemensam lägesbild fram. Denna lägesbild omfattar framförallt stadsdelen Östermalm, inom Norrmalms lokalpolisområde. Lägesbilden ligger till grund för prioritering av gemensamma insatser och åtgärder.

Syfte

Lägesbilden syftar till att tydliggöra lokala prioriterade samverkansområden, stadens prioriterade samverkansområden, samt identifiera vilka problemområden som kräver gemensamma åtgärder/insatser. Lägesbilden är gemensam för staden och polisen.

Källor

- Brottstatistik, BRÅ från www.bra.se (prel statistik för 2021)
- Medarbetar- och samverkanspart dialoger (digitalt), Stockholms stad, 2021
- Medborgardialoger (digitalt), polisen år 2021
- Nationella trygghetsundersökningen lokal (NTU Lokal), Brå år 2020
- Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brå år 2021
- Polisens trygghetsmätning, 2021
- Stockholms stads medborgarundersökning 2021
- Stockholms stads områdesfakta (stockholm.se)
- Stockholms stads trygghetsmätning år 2020
- Stockholmsenkäten år 2020
- Stockholms stads verktyg för stadsmiljö, "Tyck till"
- Storm, Status - Polisen
- Utbildningsförvaltningen lägesbild 2021, Östermalm

För att få en bredare bild av läget på Östermalm kompletterats statistik med medarbetardialog och samverkanspartsdialog, digitalt. Frågor har skickats ut till olika parter som kan kopplas till det förebyggande arbetet i stadsdelen och som fått en möjlighet att lämna sin bild².

² Parterna är föräldravandrarna, preventionsenheten, förskoleavdelningen, parkmiljöavdelningen och trafikkontoret.

Beskrivning av stadsdelsområdet

Geografiskt ansvarsområde

Östermalms stadsdelsområde omfattar stadsdelarna Östermalm, Hjorthagen, Gärdet, Södra och Norra Djurgården. Området består till stor del av grönområden, bland annat delar av Nationalstadsparken som huvudsakligen förvaltas av Kungliga Djurgårdens förvaltning. Norra Djurgårdsstaden, som är ett stadsutvecklingsområde, innefattar även hamnen med gods- och passagerartrafik, oljehamnen i Loudden, Fortums kraftvärmeverk samt Frihamnen och Värtahamnen.

Inom stadsdelen finns en rad stora arbetsplatser som exempelvis KTH, Stockholms Universitetet, SVT, SR, TV 4 och Försvarsmakten. Här finns drygt 50 ambassader, 20 grundskolor (7 kommunala) och 8 gymnasieskolor (1 kommunal). Omkring 50 procent barn och ungdomar i åldern 6-15 år som är skrivna på Östermalm går i kommunal grundskola³. Andelen elever som reser in från andra stadsdelar eller kommuner för att gå i skolor på Östermalm är hög.

Inom stadsdelsområdet finns många museer och stora besöksmål. Södra Djurgården med Skansen, Gröna Lund och Vasamuseet lockar årligen normalt cirka tio miljoner besökare. De sydvästra delarna av stadsdelsområdet är krogtäta, särskilt kring Stureplan. En rad stora publika evenemang äger årligen rum inom stadsdelen, exempelvis idrotts- och musikarrangemang på Stockholm Stadion och Gärdet.

Befolkningsfakta⁴

Inom stadsdelsområdet bor cirka 76 000 personer⁵. Medelåldern är hög men föryngring sker genom inflyttning av barnfamiljer i Norra Djurgårdsstaden samt byggnation av studentbostäder. Bostäderna inom stadsdelsområdet består nästan uteslutande av flerbostadshus varav cirka 60 procent är bostads- eller äganderätter. Andelen privata fastighetsägare för hyresrätter är hög och andelen lägenheter med 4 r o k eller större är högre än genomsnittet. Östermalm har även en lägre andel invånare med utländsk bakgrund jämfört med staden.

Andelen arbetslösa är låg liksom andelen med ekonomiskt bistånd. Utbildnings- och inkomstnivån är högre jämfört med stadens snitt. Resultaten för elever i grundskolan ligger högt.⁶ Östermalms har vidare ett lågt antal ohälsodagar och valdeltagandet, som anses vara ett mått på delaktighet, är högre än i staden.

³ Lägesbild från utbildningsförvaltningen, 2021.

⁴ Stockholms stads områdesfakta.

⁵ Prognosen är att det 2029 kommer att bo över 86 000 personer på Östermalm.

⁶ Lägesbild från utbildningsförvaltningen, 2021.

Beskrivning av lokalpolisområdet

Geografiskt ansvarsområde

Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner varav region Stockholm är en. Polisregion Stockholm omfattar fyra polisområden; Stockholm Nord, City, Syd samt Gotland. Lokalpolisområde Norrmalm ingår i polisområdet Stockholm City och omfattar stadsdelsområde Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm samt Lidingö stad.

Medborgarlöften

Utifrån enkäter, samtal med medborgare och polisens lägesbild har lokalpolisområde Norrmalm för 2021 prioriterat: brottsoffer i fokus, ungdomar, narkotika och trafik. Syftet är att minska brottsligheten, öka säkerheten och den upplevda tryggheten.

Medborgardialoger har genomförts under 2021, anpassade utifrån restriktioner med anledning av pandemin. Medborgarlöftet är under bearbetning och kommer stå färdigt inför 2022. Medborgarlöftena tas fram av polisen och är deras löfte till medborgarna. Därmed har Östermalms stadsdelsförvaltning ingen del i polisens medborgarlöften.

Beskrivning av brottsligheten

Östermalmsborna rapporterar generellt mindre utsatthet jämfört med stadens snitt. Den brottslighet som förekommer på Östermalm är i mångt och mycket kopplad till besöksnäringen och det omfattande krog- och restauranglivet. Många människor på små ytor, alkohol och andra droger är starkt bidragande till den brottslighet som rapporteras. Även den omfattande turismen och alla de besöksmål som finns inom stadsdelsområdet lockar till sig kriminella som exempelvis ficktjuvar.

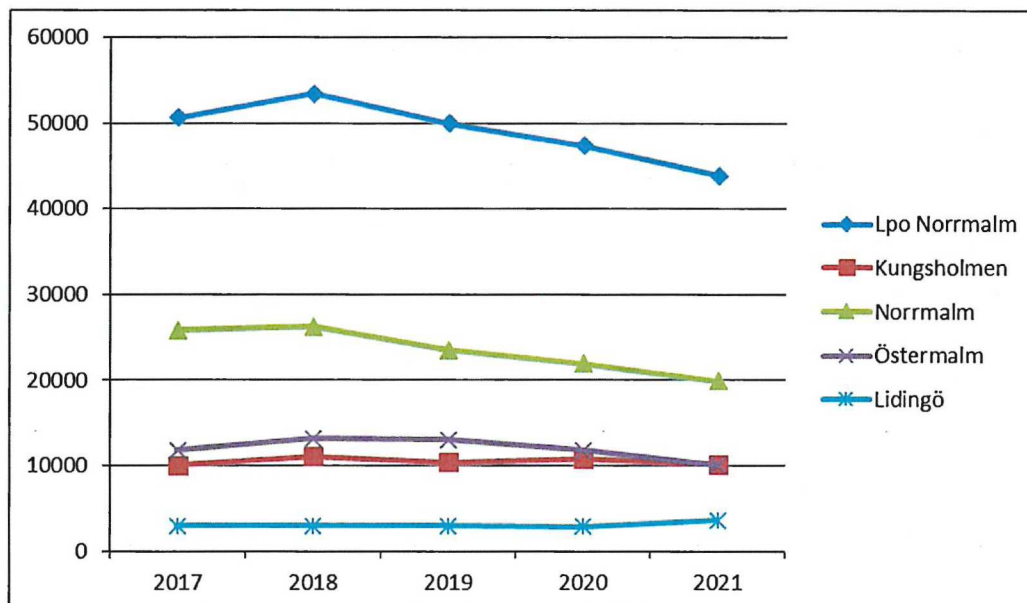

Diagram 1. Polismälda brott Lpo Norrmalm fördelat på stadsdelar/kommun, 5 år. För perioden 1 jan-30 sep, för respektive år. Källa: STATUS, Polisen

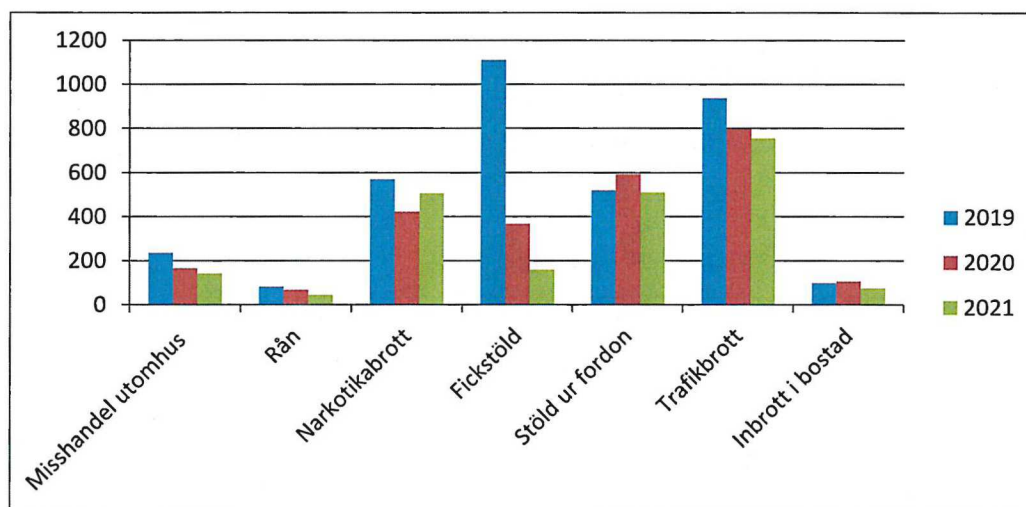

Diagram 2. Polisanmälda brott för **Östermalm**⁷ perioden 1 jan till 30 sept 2021, för respektive år. Källa: STATUS, Polisen

⁷ Brottskoder; Misshandel utomhus – 9301-9304, 9309-9312, 9325-9328, 9333-9336, 0355-0358, 0375-0378, 9317-9320, 9341-9344, 9357-9364, 9373-9380. Rån: 0892-0893, 0896-0897, 9806-9813. Narkotikabrott: brottskategori STATUS. Fickstöld: 9817-9820. Stöld ur fordon: 0840, 9827-9828. Trafikbrott: brottskategori STATUS. Inbrott i bostad: 0826, 0857, 0874, 9801-9802.

Diarienummer:

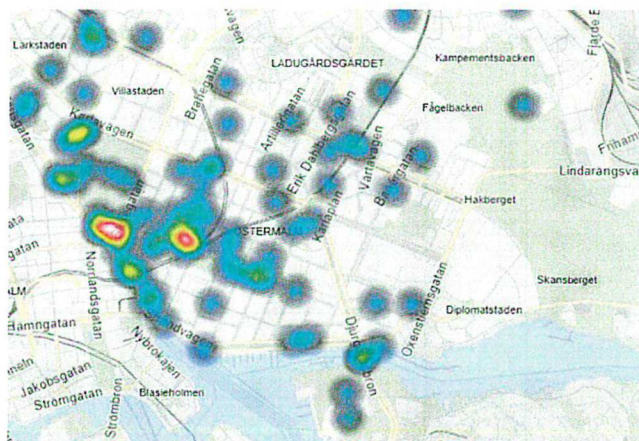
Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Våld

Misshandel utomhus är starkt kopplat till alkohol och bidrar till våld och hot mot krogpersonal och besökare. Krogmiljön är en arena för kriminella och våldet ökar under sommarmånaderna. En koncentration av anmälningar om misshandel utomhus kan ses i de områden där det finns många krogar och restauranger, exempelvis kring Stureplan och Nybrogatan. Se figur 1.

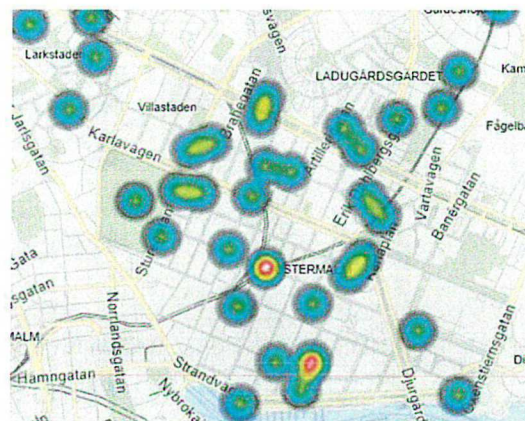
Figur 1 Anmälda misshandelsbrott utomhus 1-jan-30 sept 2021.
Källa: STATUS Polisen

Den självrapporterade utsattheten för misshandel har minskat i polisregion Stockholm⁸. Även i statistiken över polisanmälda brott 2021 syns en minskning i antalet polisanmälda misshandel utomhus. Pandemin är troligen en bidragande orsak till detta då kroglivet har haft begränsade öppettider, färre besökare och periodvis stängt. I Stockholmsenkäten för 2020 syns dock en ökad andel pojkar som uppger att de blivit utsatta för hot och våld på Östermalm.

Under pandemin finns tendenser som tyder på att anmälningar om våld i nära relation ökat. Materialet är svårhanterat och behöver tolkas med försiktighet. Under åtagandet som rör *särskilt utsatta brottsoffer* kommer detta att beaktas under 2022.

Personrån och fickstöld

Rånen sker normalt sett koncentrerat i anslutning till krogarna, snabbmatställen och kollektivtrafiken runt Stureplan där gärningspersonerna hittar sina offer.⁹ 2021 gjorde pandemin att antalet besökare, och därmed rånen, minskat. Antalet anmälda rån är nu få och ett par rån på samma plats sticker därför ut. Se figur 2. Förväntan är att denna bild succesivt kommer att återgå till mer som det var innan pandemin.

Figur 2 Anmälda personrån 1 jan-30 sept 2021. Källa: STATUS Polisen

⁸ NTU, Brå, 2021. Även i NTU 2021 kan man se att oron för att utsättas för misshandel är stabil över tid, bland både män och kvinnor, i polisregion Stockholm.

⁹ Stureplan, Östermalmstorg med närområde är normalt mest drabbat då det finns en stor ansamling av krogar och restauranger där. Även turistmål sticker ut när det gäller fickstöld.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Normalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

I NTU 2021 rapporteras en lägre utsatthet liksom oro för att utsättas för personrån¹⁰ vilket även får stöd i Brås preliminära statistik för 2021 där det syns en fortsatt minskning av personrån i Stockholm. Detta är troligen en effekt av pandemin i med färre besökare i krog och restaurangmiljöer samt minskad turism.

På Östermalm har flickor i gymnasieåldern sedan 2018¹¹ i högre utsträckning uppgett att de blivit bestulna eller rånade de senaste 12 månaderna. Utvecklingen har tyvärr fortsatt och i mätningen 2020 är det en ökad andel pojkar i både åk 9 och åk 2 på gymnasiet som uppger att de under de senaste 12 månaderna blivit rånade. De polisanmälda rånen mot unga på Östermalm ökar över tid.

Fickstöld är i mångt och mycket ett innerstadsproblem då de till stor del sker på välbesökta platser så som i krogmiljö, restauranger, i kollektivtrafiken och i butiker. Turistmål som har många besökande är särskilt utsatta och under sommarmånaderna ökar normalt antalet anmälda fickstöld. I den självrapporterade utsattheten i NTU kan vi se att fickstölderna minskade under 2021. Enligt Brå så har de polisanmälda fickstölderna minskat kraftigt på Östermalm under 2020 liksom 2021. Den minskade utsattheten, generellt, är en trolig effekt av pandemin då exempelvis ligger som normalt sett dyker upp under turistsäsongen inte kunnat komma in i landet och att stor del av turismen även uteblev under pandemin 2020-2021.

Narkotika

Krogarna runt Stureplan är ett av lokalpolisområdets stora problemområden när det gäller narkotikabrott. Då narkotikabrott är ett upptäcktsbrott är antalet anmälningar direkt kopplat till hur aktiva polis och ordningsvakter är. Detta har troligen påverkat Östermalms ökade antal anmälningar under 2021. Se diagram 2.

I Stockholm stads trygghetsmätning 2020 liksom i NTU 2021 uppger få av Östermalmsborna att de uppfattar narkotika som ett problem i sitt närområde. En förklaring till detta kan vara att narkotikabruk och handel till stor del sker på krogen eller i slutna miljöer.

Trafik- och fordonsrelaterade brott

Antalet rapporterade trafikbrott är till stor del kopplat till polisens insatser som exempelvis nykterhetskontroller kring färjetrafiken, hastighetskontroller vid genomfartsleder och utanför skolor. Östermalm är ett av de områden som återkommande

¹⁰ NTU, Brå, 2021. Resultatet rör polisregion Stockholm.

¹¹ Stockholmsenkäten är en undersökning som genomförs vartannat år i åk 9 och i åk 2 på gymnasiet, senast våren 2020. De kommunala skolorna är ålagda att genomföra enkäten medan friskolorna får ett erbjudande att delta. Det är en minskande andel friskolor som väljer att delta.

drabbas av stölder av exklusiva bilar och av bildelar så som krockkuddar, backspeglar och GPS. Under 2020 och 2021 rapporterades även ett ökat antal stölder av cyklar och elcyklar, på Östermalm, vilket troligen en effekt av pandemin. Med en ökad oro för smitta, rekommendationer att inte åka kollektivt och ett ökat intresse för alternativa färd sätt och färdmedel så blev cyklar och elcyklar attraktiva, även att stjäla.

Under 2021 uppmärksammade boende och näringsidkare på Strandvägen en fordons- och trafikrelaterad brottslighet. Det handlar om motorburna personer som dels framför fordon vårdslös men även en ordningsproblematik kopplad till personer som kommer med dessa fordon.¹²

Bostadsinbrott

Inbrott i bostad har minskat kontinuerligt sedan 2017. Statistiken¹³ visar att flest inbrott sker under årets ledigheter och oftast under vardagar på dagtid. Tillvägagångssätt varierar, alltifrån uppbrutna dörrar till användande av dyrkar och låsslungor. I vissa fall tar sig gärningspersonerna in genom olåsta fönster, dörrar eller balkongdörrar.

Minskningen av bostadsinbrotten 2020-2021 beror troligen på pandemin och att fler vistades i hemmiljö/arbetat hemifrån. Internationella ligor kom inte heller in i landet på grund av restriktioner. På Östermalm syns en minskning i fullbordade bostadsinbrott på cirka 28 procent under 2021, jämfört med samma period 2020. Sedan 2015 har lokalpolisområde Norrmalm arbetat med Grannsamverkan i flerbostadshus. Syftet är att bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag genom grannsamverkan ska öka kunskapen och förståelsen för att skydda sig mot inbrott. I slutet av 2021 uppgår antalet uppstartade grannsamverkansföreningar till 277 stycken på Östermalm, vilket är en ökning med 7 sedan utgången av 2020¹⁴.

Rave och olovliga fester

Rave utomhus är en återkommande problematik i stadsdelsområdet. Problemet är säsongsbetonat och brukar pågå från april till september, från midnatt till klockan nio på morgonen och oftast under helger. Under den pågående pandemin 2020-2021 har ett flertal stora olovliga fester arrangerats främst utomhus i innerstaden, bland annat på Östermalm. Både arrangörer och besökare har flera gånger varit väldigt unga.

¹² Problematiken ledde till en samverkan mellan framförallt stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret och polisen. Stadsdelsnämnden skickade även skrivelser till trafiknämnden med uppmaningar om åtgärder. Resultatet blev ett flertal åtgärder under sommaren 2021, vilket stävjade problematiken.

¹³ Uppgifterna hämtas från polisens system för verksamhetsuppföljning.

¹⁴ Till och med 15 okt 2021.

Urval av brott som förekommit i samband med rave är narkotikabrott, skadegörelse, klotter och ofredande i form av att grannar blir ofredade av exceptionellt hög musiknattetid.

Bedrägeribrott

Bedrägeri är ett av de vanligaste brotten i Sverige där kortbedrägerier står för cirka 80 procent av alla bedrägeribrotten. De polisanmälda brotten har under 2021 minskat med drygt 30 procent jämfört med samma period 2020. På Östermalm har även den självrapporterade utsattheten minskat i såväl polisens trygghetsmätning som i NTU 2021¹⁵. Enligt Brå är dock mörkertalet för bedrägerier stort, långt fler uppger att de utsatts än vad anmälningssstatistiken visar.

Bedrägerier har i de flesta fallen internet som arena. Därför utgår statistiken ifrån var brottsoffret bor. Alla åldrar drabbas av bedrägeribrott men vissa utsatta är mer sårbara, exempelvis äldre och funktionsnedsatta¹⁶. Omkring 8 procent av anmälda bedrägerier i Sverige drabbar en äldre eller funktionsnedsatt person. Men 44 procent av bedrägerierna genom social manipulation¹⁷ drabbar denna grupp

Brott mot äldre

Äldre är en särskilt utsatt grupp, särskilt för olika former av bedrägerier. I jämförelse med många andra länder så har anmälningarna dock avstannat i Sverige. På Östermalm visar den självrapporterade utsattheten bland de som är 65 år eller äldre, på en minskning med drygt 1 procent mellan mätningarna 2020 och 2021¹⁸.

Äldre är också utsatta för stölder i hemmen då tjuvar lurar sig in genom att utge sig för att vara reparatörer, vårdpersonal, poliser m.m.

¹⁵ NTU, Brå, 2021 visar att det under 2020 är det lägsta antalet inrapporterade bedrägerier i polisregion Stockholm sedan 2017.

¹⁶ Definition från Brå "Person som blivit utsatt för brott på grund av hög ålder, eller som uppfattats ha nedsatt motståndskraft till följd av hög ålder, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, vilket gärningspersonen har utnyttjat. Med hög ålder avses generellt sett personer 65 år eller äldre."

¹⁷ S.k. social engineering, är en form av missbruk av förtroenderelation då gärningspersonen tar kontakt och förmår hen att begå eller låta bli att begå en handling genom att utnyttja en förtroenderelation, i syfte att ge ekonomisk vinning till gärningspersonen. Inkluderad i denna kategori är romansbedrägerier, investeringsbedrägerier, befogenhetsbedrägerier samt 'annan typ'. (Brå)

¹⁸ Polisens trygghetsmätning visar 2020 att 5,4 procent i åldersgruppen 65+ att de utsatts för bedrägerier. 2021 hade det i samma åldersgrupp minskat till 4,3 procent.

Analys av brottsligheten på Östermalm 2021

Pandemin har påverkat brottsligheten under 2021. Östermalm är en stadsdel med stor andel besökare till skolor, arbetsplatser, butiker, krogar/restauranger samt olika turistmål, för att nämna några. Den minskade besöksfrekvensen under pandemin har inneburit en minskning i brott som exempelvis misshandel utomhus, personrån och fickstölder. Samtliga dessa kategorier är kopplade till där många personer vistas, trängsel lätt uppstår och alkohol ofta förekommer. Besöksnäringen har drabbats hårt av restriktioner under pandemin vilket dock speglar av sig positivt i brottsutvecklingen.

Pandemin har också inneburit att rave och olovliga fester utomhus ökat. Detta är också kopplat till ett i perioder näst intill stängt krogliv. Östermalm, eller city, generellt har hittills klarat sig från det ökade antal skjutningar som skett i kriminella kretsar under 2021. En farhåga är dock, i och med att kroglivet succesivt återgår till läget innan pandemin, är att även dessa nätverkskriminella börjar röra sig allt mer i city. Det riskerar att resultera i ett ökat antal konfrontationer även på Östermalm.

Under pandemin har många arbetat hemifrån vilket i sin tur medfört att bostadsinbrotten minskat under den här perioden. Minskningen har pågått sedan 2017, som var ett toppår. Men det är inte ogrundat att anta att arbete hemifrån även påverkat denna utveckling. Under den första delen av pandemin ökade även stölder av cyklar och mopeder. Detta kan nog också till viss del kopplas till pandemin och viljan att färdas fram på alternativa sätt än i kollektivtrafiken.

Under 2021 uppmärksammade boende och näringsidkare på Strandvägen en fordons- och trafikrelaterad brottslighet. Det handlar om motorburna personer som dels framför fordon vårdslös men även en ordningsproblematik kopplad till personer som kommer med dessa fordon.

Även bedrägerier, framförallt riktat mot äldre bytte skepnad under pandemin och såväl vaccination som behov av forskning användes som motivering för att få komma åt konton eller göra hembesök.

Samtidigt som restriktioner började lätta succesivt under sommaren 2021 noterades också en stadig ökad mängd brott, framförallt kopplad till besöksnäringen. Under 2022 är därför förväntan, såvida inte restriktioner åter införs, att brottsligheten kommer att närma sig och kanske till och med återgå till nivån som den var innan pandemin.

Beskrivning av tryggheten

På Östermalm rapporterar de boende generellt större upplevd trygghet och mindre utsatthet jämfört med Stockholms innerstad, staden och även över tid¹⁹. I Stockholms stads trygghetsmätning²⁰ 2020 kan man se att oron för att utsättas för någon typ av brott har minskat sedan mätningen 2017²¹, både i staden och på Östermalm. Tryggheten har därmed ökat. Ser man över tid, sedan 2008, är den rapporterade tryggheten dock relativt stabil på Östermalm. Stockholmsenkäten, som genomförs vartannat år i åk 9 och åk 2 på gymnasiet, har en hel del att bidra med kring den upplevda tryggheten och utsattheten bland unga i stadsdelen. Unga på Östermalm uppger att de i hög utsträckning är trygga.

Polisens trygghetsmätning²² genomfördes för andra gången 2021. På Östermalm har tryggheten ökat i stadsdelen mellan mätningarna, vilket stämmer överens med stadens trygghetsmätning. Lokalpolisområde Norrmalm genomförde även medborgardialoger²³ under 2021. Merparten uppger att de känner sig trygga på Östermalm. Det som skapar mest otrygghet är oron för rån och otryggheten är som störst kvällstid och nattetid, dvs mörk tid. Mer än hälften av de tillfrågade har stort förtroende för polisen.

Tryggheten hög utomhus

Enligt Stockholm stads trygghetsmätning är andelen på Östermalm som uppger att de är trygga när ”de går ut ensam sent en kväll i området de bor i”, högre än i staden²⁴. Otryggheten har dock ökat något sedan mätningen 2017, både på Östermalm och i staden. I polisens trygghetsmätning har tryggheten ökat på kvällstid mellan mätningarna 2020 och 2021 hos Östermalmsborna. Det är mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor än män att känna sig otrygga kvällstid på Östermalm²⁵. I Stockholmsenkäten uppger unga i

¹⁹ I Stockholms stads medborgarundersökning (2021, Östermalm) ökar andelen som uppger att de uppfattar stadsdelen som trygg att bo i.

²⁰ Stockholms stads trygghetsmätning har genomförts vart tredje år sedan 2008 och är en viktig källa för hur Stockholmarna upplever sin trygghet och utsatthet.

²¹ Stockholms stads trygghetsmätning 2020. Östermalm hade en svarsfrekvens på 48 procent i 2020 års mätning, något lägre än staden som hade 52 procent. Mätningen genomförs vart tredje år. Trygghetsmätningen 2017 genomfördes under perioden för terrordådet på Drottninggatan, vilket troligen påverkat otryggheten.

²² Polisens trygghetsmätning planeras att genomföras årligen och genomfördes för först gången 2020.

²³ Enkäten fanns tillgänglig under perioden 1 mars–16 augusti i Lpo Norrmalms sociala medier, lokaltidningar, Lidingö och Stockholms stads hemsida, kanaler för grannsamverkan, samt andra lokala nätverk. Sammanlagt svarade 166 personer på enkäten för Östermalm..

²⁴ I polisens trygghetsmätning, där samma fråga är ställd, är det en något högre andel på Östermalm som uppger att de är otrygga i den här situationen än i stadens mätning. I stadens Medborgarundersökning ligger andelen trygga på en oförändrad nivå de senaste mätningarna.

²⁵ Totalt sett har tryggheten ökat på Östermalm mellan mätningarna 2020-2021. Dock uttrycker nästan 25 procent av de tillfrågade kvinnorna att de är otrygga på kvällstid, mot drygt 11 procent bland männen. Bland kvinnor över 65 år uttrycker drygt 31 procent att de är otrygga kvällstid mot drygt 27 procent av männen i samma åldersgrupp. Polisens trygghetsmätning, 2021.

såväl åk 9 som åk 2 på gymnasiet på Östermalm känner sig mer trygga i området en sen kväll, än unga i staden i stort. Flickor känner sig mer otrygga än pojkar. Pojkarnas upplevda trygghet i området minskar dock över tid, mer än för flickorna.

I Stockholms stads trygghetsmätning är det färre på Östermalm som svarar att de undviker någon plats på grund av oro för att utsättas för brott²⁶, än i staden. I stadens Medborgarundersökning är det en något högre andel som uppger att de undviker att gå ut på vissa platser för att det känns otryggt²⁷. I polisens trygghetsmätning ställdes denna fråga först 2021 och då uppgav 42 procent att det finns en eller flera platser som man undviker. Här fanns även en möjlighet att i fritext ange platser som man undviker. På Östermalm var Humlegården den platsen som angavs mest frekvent.

Vidare så är andelen på Östermalm som uppger att de är ”oroliga för att kvälls- eller nattetid gå hem ifrån den tunnelbanestation/pendeltågs-station/ tvärbanestation som ligger närmast där de bor därför att de skulle kunna utsättas för brott”, något lägre än stadens snitt. Östermalm utmärker sig dock som den otryggaste innerstadsstadsdelen och det är särskilt kvinnor som är otrygga.

Oro för rån kvarstår

En oro för att utsättas för rån syns i såväl stadens trygghetsmätning som i polisens medborgardialoger. Oron har dessutom ökat över tid. Tendensen syntes även i NTU lokal 2020. Antalet polisanmälda rån har minskat under hela pandemin, dock inte mot unga – där ökar antalet anmälningar år efter år. Och i polisens genomförda medborgardialog ansåg de tillfrågade att rån var den viktigaste frågan för polisen att arbeta med på Östermalm. I stockholmsenkäten har fler pojkar i både åk 9 och åk 2 på gymnasiet sedan förra mättillfället uppgett att de blivit rånade, därmed tycks det vara en befogad oro bland ungdomar.

Oron för sexuella trakasserier

Östermalmsborna ligger något över stadens snitt när det gäller upplevelsen av att bli ”utsatt för sexuella trakasserier” eller att ”kvinnor antastas”. Och andelen ökar långsamt. Mest utsatta är kvinnor i åldersgruppen 16-29 år.²⁸ I Stockholmsenkäten är det en ökad andel flickor i såväl åk 9 som i åk 2 på gymnasiet, i hela staden, som uppger att de blivit tvingade till sex/våldtagna.

²⁶ Trots att Östermalm har lägst andel i staden så är det 26 procent som svarar att de gör det och var tredje tillfrågad kvinna som svarar så.

²⁷ Stockholms stads medborgarundersökning, 2021, Östermalm. 50% av de tillfrågade uppger att ”det händer att de avstår från att gå ut på torg, parker eller gångvägar i sin stadsdel för att det känns otryggt”

²⁸ Stockholms stads Trygghetsmätning 2020. Frågan om ”kvinnor antastas” är även ställd i polisens trygghetsmätning 2020 och resultatet blev exakt lika som i stadens, 2021 ställdes inte den frågan.

Diarienummer:

Sid 13 av 26

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Ungas oro och oro för unga

På det hela taget uppfattas stadsdelen som lugn utifrån ett barn och ungdomsperspektiv när verksamheterna får lämna sin bild av Östermalm 2021²⁹.

Alkohol och andra droger³⁰

Alkoholkonsumtionen på Östermalm är den högsta i staden i åk 9 enligt Stockholmsenkäten 2020. En positiv nyhet är dock att det är en ökning av andel pojkar i åk 9 som uppger att de *inte* dricker alkohol. Dock bjuder dubbelt så många föräldrar på Östermalm sina barn i åk 9 på alkohol, jämfört med föräldrar i staden i snitt. Verksamheter lyfter också att alkoholdebuten ofta är tidig på Östermalm³¹.

Enligt Stockholmsenkäten har Östermalm den högsta andelen flickor som röker i staden. Den ökar dessutom. Även snusandet har ökat bland båda könen och i både åk 9 och åk 2 på gymnasiet. Narkotikaanvändningen har även ökat i åk 9 på Östermalm, mest bland flickor. En ökande andel av flickor i båda årskurserna uppger att de *haft möjlighet* att prova narkotika. Det tyder på en god tillgång på narkotika i ungdomarnas närmiljö. Narkotikaanvändning i gymnasiet är högre än i grundskolan, ca 30 procent av båda könen har någon gång använt narkotika i åk 2 på gymnasiet.

Psykisk ohälsa

Enligt Stockholmsenkäten 2020 så är det ett ökat antal unga på Östermalm som ofta känner sig ledsna och deppiga, och störst är ökningen bland flickor. Ett intryck från verksamheter i stadsdelen är också att könsnormerna är djupt rotade bland unga i stadsdelen. Det är svårt att nå ut med hjälp och stöd till framförallt pojkar.

Upplevd ökad problematik kring trafik

Andelen Östermalmsbor som upplever att det "är problem med moped- och MC-trafik på gång- och cykelvägar" ökar, om än att det ligger under stadens snitt. Det är gruppen äldre 65-79 år som upplever detta problem i störst utsträckning.³² Här kan elsparkcykel-fenomenet säkert vara med och spela roll. De är fler som svarat i polisens trygghetsmätning att de upplever detta som ett stort problem, och andelen som upplever detta som ett problem ökade i mätningen 2021.

²⁹ Inom socialtjänsten finns verksamheter som fältassistenter, ungdomsgård, preventionssamordnare med flera. Samtliga nämnda funktioner samt förskoleavdelningen och föräldravandrarna har fått bidra till lägesbilden kring barn och unga.

³⁰ Stockholmsenkäten 2020

³¹ Utifrån svar från verksamheter kring hur det varit på Östermalm under 2021.

³² Stockholms stads trygghetsmätning 2020.

Oron kring motorburna personer som dels framför fordon vårdslös men även en ordningsproblematik kopplad till personer som kommer med dessa fordon eskalerade under våren 2021. Såväl boende som näringsidkare på Strandvägen hörde av sig om detta. Ett flertal åtgärder vidtogs under sommaren 2021 i samverkan mellan stadsdelen, polisen och trafikkontoret.

Minskad oro för bostadsinbrott

Oron för att råka ut för liksom utsattheten för bostadsinbrott har enligt NTU 2021 minskat i polisregion Stockholm sedan 2017. Detta syns även i stadens trygghetsmätning bland Östermalmsborna samt stämmer överens med en fortsatt minskad andel polisanmälda bostadsinbrott under 2021.

Oro och utsatthet hos särskilt sårbara brottsoffer

Funktionsnedsatta är både otryggare och mer utsatta än någon annan grupp, så är det generellt och inget specifikt fenomen för Östermalm³³. Dock är det ett problem³⁴.

65 år eller äldre på Östermalm, är dock generellt sett tryggare än samma åldersgrupp i staden. Men ställs specifika frågor kring olika situationer så blir bilden mer komplicerad. På Östermalm svarar exempelvis de som är 65 år eller äldre, i högre utsträckning än i staden att;

- de inte går ut ensam på kvällstid i sitt område av oro för att utsättas för brott
- vidtar olika säkerhetsåtgärder som ofta tar taxi hem när klockan är mycket, köpt olika slag av stöldskyddsutrustning mm.
- upplever problem med moped/MC-trafik på gång-och cykelvägar.³⁵

Även i polisens trygghetsmätning för 2021 syns att många äldre avstår från olika aktiviteter. Men å andra sidan har också många äldre svarat att de aldrig, av olika skäl, exempelvis går ut kvällstid. Och detta val behöver ju inte vara kopplat till otrygghet och rädsla för att utsättas för brott. Men om det är rädsla för att utsättas för brott som gör att någon begränsas i sin rörelsefrihet så är det ett allvarligt problem.

³³ Stockholms stads trygghetsmätning 2020.

³⁴ På Östermalm finns ett nätverk som hålls ihop av Engelbrekts församling. Nätverket samlar deltagare från olika verksamheter i stadsdelen som möter olika typer av invånares behov. Såväl barn/ungdom, äldre, funktionsnedsatta, nyanlända, våldsutsattas perspektiv lyfts på mötena. Deltagarna byter information och erfarenheter minst ett par gånger per termin och såväl polisen som flera berörda funktioner från stadsdelsförvaltningen deltar.

³⁵ Stockholms stads trygghetsmätning 2020.

Analys av den upplevda tryggheten på Östermalm 2021

Under stora delar av 2020 och 2021 har väldigt lite varit som det brukar. Pandemin har förändrat rörelsemönster och förutsättningar vilket påverkat det förebyggande arbetet, utsattheten och den upplevda tryggheten. I statistiken över polisanmälda brott syns tydligt påverkan på våra rörelsemönster och levnadsvanor. Och tryggheten ökar enligt trygghetsmätningarna som genomförts under 2020 och 2021. Oavsett åldersgrupp så är Östermalmsborna trygga men skillnaderna är stora mellan könen. Kvinnor uttrycker i mer än dubbelt så hög utsträckning som männen att de är otrygga kvällstid.

Ungas förändrande levnadsmönster har förändrats under pandemin, kopplat till exempelvis olovliga utomhusfester, vilket skapat problem och oro. En annan effekt av pandemin har varit ett högt besöksstryck i stadens parker då många Stockholmare fått turista i sin närmiljö och träffas utomhus. I Humlegården har reducerade öppettider i krog- och restauranglivet lett till en minskad påverkan i miljön kopplat till detta. Dock kan vi notera från polisens trygghetsmätning att Östermalmsbor anger den här platsen som den mest otrygga, när de själva får ange en plats i sitt närområde som de undviker.

De polisanmälda rånen har minskat, vilket troligen beror på förändringarna inom krog- och restauranglivet under pandemin. Oron för dessa brott verkar dock kvarstå hos Östermalmsborna. Vidare kan den upplevda tryggheten påverkas negativt på sikt om nätverkskriminella söker sig in till kroglivet i city och tar med sig konflikterna dit. Det finns en risk för detta då kroglivet börjar återgå till normalläget efter restriktionerna.

Under pandemin har resmönstret förändrats och utbudet av elsparkcyklar har haft en explosionsartad utveckling i innerstaden. Detta är troligen också förklaringen till att många uppger problem och oro kopplat till mc-, moped och trafik på gång- och cykelvägar i trygghetsmätningarna. Den upplevda problematiken kopplad till vårdslösa körningar och ordningsstörningar längs Strandvägen har också skapat oro och otrygghet hos såväl boende som näringsidkare.

Under pandemin har många arbetat hemifrån och bostadsinbrotten har minskat. Det har också troligen speglats av sig i att oron för att råka ut för bostadsinbrott har minskat.

Ytterligare en effekt av pandemin är att tiggeri och olovliga bosättningar har minskat. Färre uppger i trygghetsmätningarna att man uppfattar problem med tiggeri. På Östermalm finns inga olovliga bosättningar men däremot hemlösa som sover utomhus på olika platser. Verksamheterna vittnar om minskade problem med övernattare på förskolegårdar liksom minskad nedskräpning. En förväntan är dock att detta kommer att

återgå till nivån innan pandemin då en stor del av förklaringen kring detta troligen ligger i att möjligheterna att resa in och ut ur landet försvårats under pandemin.

Prioriterade samverkansområden

Samverkan sker idag mellan staden och polisen i en mängd olika frågor lokalt och centralt, alltifrån långsiktiga strukturer kring lokalt trygghetsarbete och krisberedskap till mer för stunden påkallade uppdrag som särskilda evenemang.

Utifrån den lokala lägesbilden identifieras lokala prioriterade samverkansområden. Därutöver lyfter den övergripande överenskommelsen tio stadsövergripande prioriterade utmaningar där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Med utgångspunkt i den lokala lägesbilden prioriteras efter en gemensam analys inom vilka områden gemensamma åtgärder ska ske. I prioriteringen ska hänsyn tas till den tillgängliga lokala resursen samt vilka av stadens övergripande verksamheter och polisens regionala verksamheter som kan tas i anspråk. Prioriteringen beskrivs under rubriken Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.

Lokalt prioriterade samverkansområden

Lokalt prioriterat område (1)

Unga i risk för kriminalitet och Skolan som brottsplats

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och unga. Under 2021 avsåg Östermalm och Norrmalm stadsdelar att tillsammans med lokalpolisområde Norrmalm, utbildningsförvaltningen att med utgångspunkt från barnperspektivet utveckla en samverkan för ökad trygghet för barn och unga. Under 2022 avser samverkansparterna att implementera och utveckla samverkan utifrån gemensamt identifierade och angelägna samverkansområden.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats*

Lokalt prioriterat område (2)

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden

De polisanmälda brotten på Östermalm koncentreras kring det restaurang- och krogända områdena kring Stureplan, knutpunkter och kring vissa turistmål. Idag finns etablerad platssamverkan kring Stureplan-Östermalmstorg som förvaltningen bjuder in till. Under 2022 kommer även en permanent platssamverkan etableras kring Strandvägen utifrån den uppmärksammade problembilden.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden*.

Lokalt prioriterat område (3)

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

En relativt stor andel av befolkningen på Östermalm³⁶ är äldre. Arbetet med att öka tryggheten för äldre är också en av nämnden prioriterade frågor.

Äldre och funktionsnedsatta är några av flera särskilt sårbara grupper som beaktas i det förebyggande arbetet. I trygghetsmätningar syns att framförallt funktionsnedsatta är mer utsatta och betydligt otryggare än andra grupper i samhället. Detta mönster syns även på Östermalm. Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, där bland annat både äldre och funktionsnedsatta ingår, har under 2021 knutits närmre det förebyggande arbetet tillsammans med förvaltningen och polisen. Under 2022 kommer arbetet fokuseras kring att genom riktade aktiviteter öka tryggheten och minska utsattheten för dessa grupper utifrån genomförda fokusgrupper och kunskaper som kommer därur. Se beskrivning i åtgärdsplan *särskilt utsatta och sårbara brottsoffer*.

Lokalt prioriterat område (4)

Avhopparverksamhet för kriminella

Under 2021 sökte en person stöd för avhopparverksamhet via socialtjänsten på Östermalm. Den sökande är dock hemmahörande i en annan stadsdel. Under 2021 sökte en annan person, skriven på Östermalm, stöd för avhopparverksamhet via polisen.

Om någon söker avhopparstöd finns det en beredskap för detta, både inom Stockholms stad och inom Lokalpolisområde Norrmalm. I Stockholms stad får avhoppare från kriminella grupperingar som vill lämna en kriminell livsstil stöd i samarbete med polisen. Målet med stödet är att personen ska leva ett självständigt och tryggt liv utan polis och socialtjänst i framtiden. För att skapa en enhetlig och sammanhållen insats ansvarar socialförvaltningen för handläggningen för de avhoppare som har en konstaterad hotbild och som utifrån skyddsbehov kan behöva flytta från Stockholm. Avhopparen ska vara motiverad att ta emot insatser och genomföra livsstilsförändringar.

Socialtjänsten på Östermalm stadsdelsförvaltning konsulterar vid behov stadens övergripande avhopparverksamhet på socialförvaltningen och kommer under 2022 säkerställa att rutiner är kända och fungerar. Lokalpolisområde Norrmalm kommer under 2022 arbeta aktivt med kompetenshöjande åtgärder för sin egen personal, i syfte att höja medvetenheten och kompetensen kring avhoppare.

Se beskrivning i åtgärdsplan *avhopparverksamhet för kriminella*

³⁶ Uppgifter hämtade från *Områdesfakta*, stockholm.se

Stadsövergripande prioriterade samverkansområden

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden

- ☒ Lägesbild gällande arbetet mot avgränsade platser och utsatta områden finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- ☒ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan
- ☐ Lägesbilden gällande arbetet mot avgränsade platser finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Samverkan ska utgå ifrån en analys där avgränsade platser eller områden med hög brottslighet och/eller otrygghet som kräver gemensamma åtgärder identifieras på lokal nivå. Vissa områden uppvisar en problematik som i hög grad kräver gemensamma insatser från flera samhällsaktörer för att komma till rätta med existerande problem. Ambitionen är att polisen och staden i samverkan med bl.a. civilsamhället och näringsliv ska nå målet att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad. För att nå detta krävs gemensam kraftsamling och en prioritering avseende insatser.

Kommentar:

Den polisanmälda brottsligheten på Östermalm koncentreras företrädesvis kring det restaurang- och krogstäta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del kring vissa turistmål. Det finns idag en etablerad platssamverkan kring Stureplan-Östermalmstorg som stadsdelen bjuder in till. Samverkan kommer att utvecklas under 2022. Under 2022 avser stadsdelen även att etablera en permanent platssamverkan kring Strandvägen.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden*.

Pågående samverkansinsatser i linjeverksamhet

Trygghetsvandringar

Lägesbilden för 2022 samt en nulägesanalys under 2022 kommer att ligga till grund för var trygghetsvandringar kommer att genomföras under året. Såväl bostadsområden, knutpunkter som parkmiljöer kommer att beaktas.

City helg

Lokalpolisområdet arbetar med en specifik resurs som arbetar specifikt med problematiken i angivet området kring Stureplan. Kontinuerlig samverkan och dialog förs med krögare inom området och ordningsvakter för att skapa trygghet på de offentliga platserna.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Sid 19 av 26

Stureplansprojektet

Under vissa tider på helgnätter gäller förbud mot trafik runt ett avgränsat område kring Stureplan som en följd av ett samarbete mellan framförallt polismyndigheten och trafikkontoret. Syftet med avstängningen är att öka tryggheten för de som bor och verkar kring Stureplan. Insatsen har varit lyckad.

Unga i risk för kriminalitet

- ☒ Lägesbilden gällande arbetet med unga i risk för kriminalitet finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- ☐ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan
- ☐ Lägesbilden gällande arbetet med unga i risk för kriminalitet finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet är en prioriterad grupp för riktade insatser. Skolan har en betydande roll som skyddsfaktor, men är i behov av en nära samverkan med socialtjänst och polis för att lyckas med uppdraget för de unga som är i riskzon att hamna i destruktivt beteende. I de lokala samverkansöverenskommelserna är det därför av särskild vikt att skolan tas med som en aktör med möjlighet att föreslå och delta i åtgärder som behövs för att förhindra att unga hamnar i kriminalitet.

Kommentar:

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och unga. Under 2021 avsåg Östermalm och Norrmalm stadsdelar att tillsammans med lokalpolisområde Norrmalm, utbildningsförvaltningen att med utgångspunkt från barnperspektivet utveckla en samverkan för ökad trygghet för barn och unga. Under 2022 avser samverkansparterna att implementera och utveckla samverkan utifrån gemensamt identifierade och angelägna samverkansområden.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats*

Avhopparverksamhet för kriminella

- ☒ Lägesbilden gällande arbetet med avhopparverksamhet för kriminella finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- ☐ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan
- ☐ Lägesbilden gällande arbetet med avhopparverksamhet för kriminella finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Diarienummer:

Sid 20 av 26

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

Beskrivning av området: Arbetet med att hjälpa avhoppare som vill lämna organiserad brottslighet eller ett kriminellt nätverk pågår både inom Polisregion Stockholm och inom Stockholms stad utifrån olika ansvarsområden och arbetssätt. Samverkan sker idag mellan de båda verksamheterna men behöver utvecklas gemensamt kring målgrupp och arbetssätt.

Kommentar:

Under 2021 sökte en person stöd för avhopparverksamhet via socialtjänsten på Östermalm. Den sökande är dock hemmahörande i en annan stadsdel. Under 2021 sökte en annan person, skriven på Östermalm, stöd för avhopparverksamhet via polisen.

Om någon söker avhopparstödet finns det en beredskap för detta, både inom Stockholms stad och inom Lokalpolisområde Norrmalm. I Stockholms stad får avhoppare från kriminella grupperingar som vill lämna en kriminell livsstil stöd av staden i samarbete med polisen. Målet med stödet är att personen ska leva ett självständigt och tryggt liv utan polis och socialtjänst i framtiden. För att skapa en enhetlig och sammanhållen insats ansvarar socialförvaltningen för handläggningen för de avhoppare som har en konstaterad hotbild och som utifrån skyddsbehov kan behöva flytta från Stockholm. Avhopparen ska vara motiverad att ta emot insatser och genomföra livsstilsförändringar.

Socialtjänsten på Östermalm stadsdelsförvaltning konsulterar vid behov stadens övergripande avhopparverksamhet på socialförvaltningen och kommer under 2022 säkerställa att rutiner för denna samverkan finns och fungerar. Lokalpolisområde Norrmalm kommer under 2022 arbeta aktivt med kompetenshöjande åtgärder för sin egen personal, i syfte att höja medvetenheten och kompetensen kring avhoppare. Se beskrivning i åtgärdsplan *Avhopparverksamhet för kriminella*

Arbetet mot våldsbejakande extremism

☒ Lägesbild gällande arbetet mot våldsbejakande extremism finns och det pågår arbeten inom området. Se särskild handlingsplan för stadens arbete mot våldsbejakande extremism. I handlingsplanen finns en specifik lägesbild avseende våldsbejakande extremism och därtill beskrivs lämpliga åtgärder.

☐ Mot bakgrund av lokal lägesbild finns behov av särskilda samverkansinsatser inom området. Se Åtgärdsplan.

Beskrivning av området: Stockholms stad och Polisregion Stockholm samverkar mot våldsbejakande extremism och för att stärka stadens fysiska skydd mot terrorangrepp. Arbetet specificeras genom gemensamma åtaganden i de lokala samverkans-

överenskommelserna och för stadens räkning även i lokala handlingsplaner. Lokala gemensamma lägesbilder tas fram där respektive verksamhet bidrar med sin kunskap om våldsbejakande extremism utifrån sin verksamhet. Samverkan och arbetssätt ska utvecklas med gemensamma processer där kunskaps- och informationsdelning mellan organisationerna utifrån gällande lagstiftning är en viktig punkt.

Kommentar:

Det finns ingen orosanmälan hos socialtjänsten under 2021 kopplat till detta. Om en anmälan skulle komma in finns beredskap att hantera detta. Den form av våldsbejakande extremism som märkts av inom Östermalms stadsdelsområde rör vit makt-rörelsen. Ett antal tillståndsgivna demonstrationer, och motdemonstrationer genomförs normalt årligen inom stadsdelsområdet. Under pandemin har dessa minskat. Ett fåtal klotter och ett par incidenter med elever i skolan inträffar årligen.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

☒ Lägesbilden gällande arbetet med särskilt utsatta och sårbara brottsoffer finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

☐ Arbetet sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan

☐ Lägesbilden gällande arbetet med särskilt utsatta och sårbara brottsoffer finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Risken för att bli utsatt för brott ser olika ut för olika individer och samhällsgrupper vilket kopplas till individens livssituation, livsstil och yrke. Det finns brottsoffergrupper som har begränsade resurser att hantera brott de utsätts för, vilket innebär att de är särskilt sårbara. Det innebär inte alltid att de utsätts oftare för brott, men att om de utsätts har de svårare att få hjälp och stöd. Samverkan mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm ska särskilt beakta de äldres utsatthet av bedrägerier, personer som är utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld, och brott mot individer utifrån deras etnicitet, nationalitet, funktionshinder, kön, religion eller sexuell läggning. Arbetet med unga brottsoffer ska ske i samverkan med socialförvaltningen.

Kommentar:

En relativt stor andel av befolkningen på Östermalm³⁷ är äldre. Arbetet med att öka tryggheten för äldre är också en av nämnden prioriterade frågor.

³⁷ Uppgifter hämtade från *Områdesfakta*, stockholm.se

Äldre och funktionsnedsatta är några av flera särskilt sårbara grupper som beaktas i det förebyggande arbetet. I trygghetsmätningar syns att framförallt funktionsnedsatta är mer utsatta och betydligt otryggare än andra grupper i samhället. Detta mönster syns även på Östermalm. Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, där bland annat både äldre och funktionsnedsatta ingår, har under 2021 knutits närmre det förebyggande arbetet tillsammans med förvaltningen och polisen. Under 2022 kommer arbetet fokuseras kring att öka tryggheten och utsattheten för dessa grupper utifrån genomförda fokusgrupper och kunskaper som kommer därur.

Se beskrivning i åtgärdsplan *särskilt utsatta och sårbara brottsoffer*.

Otillåten påverkan

☐ Lägesbilden gällande arbetet med otillåten påverkan finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

☒ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan

☐ Lägesbilden gällande arbetet mot otillåten påverkan finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad arbetar i samverkan mot otillåten påverkan och övergrepp i rättssak. Begreppen syftar på situationer där någon med olagliga eller lagliga medel utövar påtryckningar för att otillbörligen påverka tjänstemän eller politiker i deras beslutsfattande och yrkesutövning, samt otillbörligen påverkar brottsoffer och vittnen. Brottsförebyggande, demokratigrundande, arbetsrättsliga och arbetsmiljömässiga insatser ska genomföras på såväl central som lokal nivå."

Kommentar:

På Östermalm har detta inte varit vanligt förekommande. *Program och riktlinjer om hot och våld Östermalms stadsdelsförvaltning* finns tillgängligt via intranätet och ger råd och stöd kring hot och våld i arbetsmiljön.

Skolan som brottsplats

☒ Lägesbilden gällande arbetet med skolan som brottsplats finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

☐ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan

☐ Lägesbilden gällande arbetet mot skolan som brottsplats finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad ska i samverkan arbeta mot förekomsten av brottslighet i särskilt brottsutsatta skolor. Skolan är den plats där en betydande del av ungdomsbrottsligheten utspelar sig, och där brottsutövare och brottsoffer träffas dagligen. Därför ska polisen och staden centralt och lokalt arbeta för att förebygga, utreda och beivra brott i skolmiljö. Respektive part deltar utifrån egna förutsättningar.

Kommentar:

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och unga. Under 2021 avsåg Östermalm och Norrmalm stadsdelar att tillsammans med lokalpolisområde Norrmalm, utbildningsförvaltningen att med utgångspunkt från barnperspektivet utveckla en samverkan för ökad trygghet för barn och unga. Under 2022 avser samverkansparterna att implementera och utveckla samverkan utifrån gemensamt identifierade och angelägna samverkansområden.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet* och *skolan som brottsplats*

Otillåtna bosättningar

☐ Lägesbilden gällande arbetet mot otillåtna bosättningar finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

☒ Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten "Kommentar" nedan

☐ Lägesbilden gällande arbetet mot otillåtna bosättningar finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten "Kommentar" nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad ska i samverkan arbeta systematiskt för att förebygga förekomsten av otillåtna bosättningar där så är relevant kopplat till lokal lägesbild.

Kommentar:

På Östermalm finns inga olovliga bosättningar. Däremot förekommer det att personer sover sporadiskt på olika platser. Det finns en god och kontinuerlig kommunikation med lokalpolisområdet och parkmiljöavdelningen kring detta. Vid misstanke om att bosättning håller på att etablera sig vet berörda hur de ska agera.

Ordningsvakter

Polisregion Stockholm och Stockholms stad fortsätter och utvecklar samordningen med ordningsvakter, med särskilt fokus på platser med ökat behov av trygghet i den offentliga miljön. Det samordnande arbetet med ordningsvakter sker från stadsövergripande nivå på säkerhetsenheten. På den lokala nivån utvecklas operativ

Diarienummer:

Sid 24 av 26

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

samverkan mellan stadens verksamheter, polisen och ordningsvakterna för att skapa så bra förutsättningar för alla parter som möjligt att arbeta för ett tryggare och säkrare Stockholm.

Kamerabevakning

Stockholms stad och Polisregion Stockholm fortsätter samarbetet med bevakningskameror på särskilt utvalda platser i staden. Det samordnande arbetet för Stockholms stad sker på säkerhetsenheten.

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild

Östermalmsborna är överlag trygga, välutbildade och arbetslösheten är låg om man jämför med stadens snitt. Brottsligheten är, för att tillhöra en citykärna, relativt låg, trots en hög tillgänglighet på droger. Den anmälda brottsligheten koncentreras företrädesvis kring det restaurang- och krog-täta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del kring vissa turistmål. Många kriminella dras till krog- och besöks-täta miljöer. Detta syns extremt tydligt på så kallade heatmaps från polisen. I och med lättade restriktioner efter pandemin finns en förväntan att dessa problem kommer att återgå till nivåerna som var innan pandemin.

På stora delar av Östermalm och i framförallt bostadsbetonade kvarter, är det väldigt lugnt. Östermalm har den äldsta befolkningen i staden. Äldre och andra särskilt sårbara grupper är prioriterade ur ett förebyggande perspektiv, inte minst på Östermalm. Olika trygghetsmätningar, medborgardialoger och brottsstatistik visar ändå på lokala utmaningar på Östermalm. Oron för att råka ut för rån sticker exempelvis ut bland Östermalmsborna. Rånen har totalt sett inte ökat i anmälningsstatistiken, däremot har rånen mot ungdomar ökat.

De flesta brottsoffer och förövare är inte boende på Östermalm. Stadsdelen har inte bara ett omfattande krog- och restaurangliv utan även många stora arbetsplatser samt skolor som dagligen drar till sig besökare från hela staden. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet riktar sig därmed inte bara till de boende i stadsdelen utan även till de som är besökare eller verksamma i stadsdelen.

Bland unga på Östermalm är såväl alkohol- som narkotikakonsumtionen hög. Under pandemin har fler olovliga fester utomhus förekommit i innerstaden. I flera fall har väldigt unga såväl arrangerat som deltagit i dessa fester. Narkotika och andra droger förekommer ofta på krogen men även på olovliga utomhusfester. Östermalmsborna uppfattar dock generellt inte droger som något större problem i stadsdelen, vilket

Diarienummer:

Sid 25 av 26

Lokalpolisområde Norrmalm: A685.653/2021

Utbildningsförvaltningen: 1.7.1-9223/2021

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2021/2029

troligen hänger ihop med att drogerna just förekommer i stor utsträckning i slutna miljöer som på krogar och fester av olika slag.

Östermalm är en väldigt tydligt uppdelad stadsdel mellan bostadskvarter och krog-restaurangliv. Därför lämpar den sig väl för att samverka kring olika specifika geografiska platser. Genom att samverka med flera aktörer inom ett geografiskt område och exempelvis genomföra fysiska åtgärder kan vi uppnå målet att göra stadsdelen tryggare.

Effekten av pandemin syns tydligt i både statistik över polisanmälda brott och i den upplevda tryggheten. Generellt har brottslighet kopplat till besöksnäring, krog- och restaurangliv minskat under pandemin. Samtidigt har brott och otrygghet kopplat till exempelvis fordonstrafik på gång- och cykelvägar liksom stölder av exempelvis cyklar, ökat. Vilket också troligen är en effekt av ändrade resvanor under pandemin. Den upplevda problematiken kopplad till vårdslösa körningar och ordningsstörningar längs Strandvägen har också skapat oro och otrygghet hos såväl boende som näringsidkare.

När restriktionerna började lätta under försommaren 2021 märktes också snabbt en återgång mot mer ”normala” beteenden i stadsdelen och vissa brott ökade direkt. Därför ser vi framför oss att 2022 kommer att bli en återgång med fler rapporterade brott och därmed också troligen en ökad otrygghet kopplad till detta.

